

Herstel eist krimp overheid

Bij uitblijven van hervormingen zal er op termijn steeds minder te verdelen zijn

Roel Beetsma en Raymond Gradus

Sinds de jaren tachtig is de wereld aanzienlijk veranderd. China is een economische grootmacht geworden en veel ontwikkelingslanden hebben de weg omhoog gevonden. Deze landen hebben vaak een relatief jonge bevolking, die steeds beter wordt opgeleid en tegen lonen werkt die ver onder de onze liggen. Voeg daarbij dat ze openstaan voor buitenlandse investeringen, met bijbehorende invoer van kennis. Het zal steeds moeilijker worden om tegen deze landen te concurreren.

Tegelijkertijd verkeert de eurozone in een diepe crisis. Onze po-

litieke leiders hebben een weinig overtuigend antwoord op het geweld van de financiële markten, terwijl de antwoorden die ze geven vooral gedreven worden door de angst het kiezersvolk voor het hoofd te stoten. De reacties bestaan voornamelijk uit budgettaire consolidatie langs de weg van hogere lasten. Dit is echter geen begaanbare weg. De kosten van de vergrijzing zullen de komende decennia dramatisch toenemen, terwijl overheden nu al niet in staat zijn hun huishoudboekje op orde te krijgen.

Hetenig mogelijke pad naar een langdurig herstel met voldoende internationaal concurrentievermogen is een forse krimp van de collectieve sector. Deze moet zo

snel mogelijk worden ingezet. Er is aanzienlijk empirisch bewijs dat een gelijktijdige verlaging van de overheidsuitgaven en de belastingen bevorderlijk is voor economische groei. Daarbij heeft een vermindering van overdrachten en overheidsbestedingen een gunstiger effect dan inkrimping van productieve uitgaven zoals onderwijs en infrastructuur. Overheden moeten zich committeren aan een langetermijnagenda van krimp van de collectieve sector gecombineerd met structurele hervormingen van niet goed functionerende markten zoals de arbeidsmarkt. Dit vraagt politieke moed.

Maar als het niet gebeurt zal er op termijn steeds minder te verdelen zijn. Publieke voorzieningen

zullen dan versralen. Onderdeel van deze agenda moet zijn het inkrimpen van publieke inmening in activiteiten zoals de voorziening van woningen en grote delen van de gezondheidszorg.

Kern is dat Nederland en andere Europese landen weer aantrekkelijk worden gemaakt voor het ondernemerschap. Aantrekkelijk ondernemersklimaat in combinatie met een goed opgeleide bevolking en bestuur met een langetermijnfocus leiden tot groei en rust op de financiële markten.

Roel Beetsma is verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, Raymond Gradus aan de VU en het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.